



QORTI TAL-APPELL

IMĦALLFIN

**S.T.O. PRIM IMĦALLEF MARK CHETCUTI
ONOR. IMĦALLEF ROBERT G. MANGION
ONOR. IMĦALLEF GRAZIO MERCIECA**

Seduta ta' nhar it-Tlieta, 8 ta' April 2025

Numru: 4

Rikors numru: 265/2015/2 AL

AB

v.

CB

Din hija sentenza, mogħtija kontestwalment ma' sentenza oħra fl-ismijiet inversi, dwar appell imressaq mill-konvenut wara sentenza finali tal-Qorti Ċivili (Sezzjoni tal-Familja) mogħtija fit-30 ta' April, 2024 li permezz tagħha l-Qorti tal-Familja ddikjarat is-separazzjoni personali ta' bejn il-partijiet wara li sabet li ż-żewġ partijiet huma ħatja b'mod ugwali għat-tkissir taż-żwieġ tagħhom; ċaħdet it-talba attriċi sabiex tapplika kontra l-konvenut id-dispożizzjonijiet tal-Artikoli 48 sa 53 tal-Kodiċi Ċivili; ordnat li l-attriċi tivvaka d-dar matrimonjali fi żmien sena, sakemm ma tixtrix

sehem il-konvenut skont stima ta' perit tekniku li ġie nominat għal dan l-iskop; u llikwidat l-assi appartenenti l-komunjoni tal-akkwisti kif ukoll daww parafernali u ordnat l-assenjazzjoni ta' kull sehem relattiv; wara li *inter alia* qieset illi ż-żewġ partijiet approprjaw, mingħajr il-kunsens tal-parti l-oħra, flus u assi komuni.

Preliminari

1. Permezz ta' rikors ġuramentat ippreżentat quddiem il-Qorti Ċivili (Sezzjoni tal-Familja) (l-Ewwel Qorti) fil-25 ta' Novembru, 2015 l-attriċi AB (l-Attriċi) spjegat is-segwenti:

“1. ILLI l-kontendenti zzewgu fis-sebgha u ghoxrin (27) ta' Settembru tas-sena elf disa' mija tnejn u disghin (27.09.1992) u dan kif jirrizulta mic-Certifikat taz-Zwieg relattiv illi kopja tieghu qed tigi hawn annessa, esebita u mmarkata bhala Dok RA1;

2. ILLI kif jirrizulta mill-kopji tac-Certifikati tat-Twelid hawn annessi, esebiti u mmarkati bhala Dok RA2 u DOK RA3, minn dan iz-zwieg twieldu zewgt ulied, subien, u cioe' D B imwieled nhar il-erbgha (4) ta' Dicembru tas-sena elf disa' mija tlieta u disghin (1993) u E imwieled fis-sbatax (17) ta' Marzu tas-sena elfejn (2000); illi ghalhekk D huwa maggorenni u ghandu impjeg, filwaqt li E ghad ghandu hmistax (15)-il sena u dunque ghadu minorenni;

3. ILLI z-zwieg bejn il-kontendenti tfarrak u tkisser irrimedjabbilment u dan minhabba ragunijiet rikonoxxuti mil-Ligi, inter alia eccessi, mohqrija, theddid u offizi gravi da parti tal-konvenut, inoltre illi l-konvenut kellu relazzjoni ex-maritali minn liema relazzjoni twieldet tifla illi illum il-gurnata ghandha ghaxar (10) snin, u sahansitra fil-fehema tal-esponenti, huwa qiegħed f'relazzjoni adultera illum il-gurnata; u dan noncio' l-fatt illi l-attriċi ppruvat għal diversi snin tghaqqad iz-zwieg, izda dan sfaxxa fix-xejn;

4. ILLI l-kontendenti ghadhom jghixu taht l-istess saqaf, ghalkemm f'dan l-istadju ma fadal l-ebda komunikazzjoni bejniethom, liema komunikazzjoni hija wkoll ferm diffiċli fir-rigward tal-bzonnijiet ta' wlied il-partijiet;

5. ILLI effettivament il-partijiet esploraw il-possibilita' ta' soluzzjoni bonarja, izda dan l-attentat falla peress illi l-partijiet ma qablux, primarjament meta l-attrici riedet tkun taf l-ammont ta' flus li l-intimat ta lil bintu u lill-ommha, u dan dejjem mill-Kommunjoni tal-Akkwisti tal-konjugi B, izda l-ebda informazzjoni ma nghatat;

6. ILLI l-esponenti temmen illi jekk hi tkun taf, kif inhu dritt taghha, kemm l-intimat effettivamet hallas bhala manteniment, rigali, u sehemu tal-ispejjez straordinarji ghal bintu, kif ukoll rigali li l-intimat ta lil omm bintu, hija jkollha ideja cara ta' sehemha mill-komunjoni tal-akkwisti;

7. ILLI l-attrici kienet awtorizzata sabiex tipprocedi b'din l-istanza permezz ta' Digriet ta' din l-Onorabbli Qorti datat 11 ta' Novembru tas-sena elfejn u hmistax [digriet nru 2573/15] in atti tal-ltra numru 211/15 BOB.

8. ILLI dawn il-fatti hawn fuq dikkjarati huma a diretta konossenza tal-attrici;"

2. L-attrici mbagħad għaddiet sabiex ressqet dawn it-talbiet:

"1. Tippronunzja s-separazzjoni personali a mensa et thoro bejn il-kontendenti minhabba r-ragunijiet fuq premissi u rikonoxxuti fil-Ligi u imputabbli lill-konvenut, u minhabba l-adulterju da parti tal-konvenut li rrendiet il-hajja mizzewga impossibbli;

2. Tiddikjara lill-intimat unikament responsabbli għat-tkissir taz-zwieg de quo, ghal dawk ir-ragunijiet ndikati fir-rikors odjern, jew liema minnhom, u li abbazi taghhom, qieghda tintalab il-firda personali bejn il-kontendenti;

3. Tafda l-kura u l-kustodja tal-minorenni E B f'idejn l-attrici salv l-access tal-konvenut fil-granet u l-hinijiet stabbiliti minn din l-Onorabbli Qorti;

4. Tiddikjara li l-kontendenti għandom jikkontribwixxu f'sehem indaq bejniethom versu l-ispejjez straordinarji tal-edukazzjoni, sahha u extra-kurrikulari tal-minuri;

5. Tikkundanna lill-konvenut ihallas lill-attrici retta alimentarja illi tigi stabbilita minn din l-Onorabbli Qorti għall-minuri, tenut kont tal-mezzi tal-konvenut u l-htigijiet tal-minuri u wara illi tapplika ukoll il-provvedimenti tal-Artikolu 3B(2)(a) u 54(4) tal-Kap. 16 tal-Ligijiet ta' Malta, liema retta alimentarja tigi mħallsa b'dawk il-modalitajiet opportuni, inkluz z-zieda relattiva għall-gholi tal-hajja u l-mod l-istess retta alimentarja tista' tawmenta minn zmien ghal zmien sa l-eta' maggorenni u oltre sa l-eta' ta' tlieta u ghoxrin (23) sena jekk il-minuri jkun għadu student fuq bazi full-time u għalhekk ma jkunx ragonevolment possibbli għalih illi jmantni lilhu nnifsu kif xieraq, u tordna illi tali manteniment jinqata' mill-paga jew

introjtu iehor illi l-konvenut jista' jkollu kull fejn ikun qieghed jahdem, jew minn kwalunkwe beneficcju illi l-istess konvenut ikun intitolat ghalih, u jithallas direttament lill-attrici;

6. Tillikwida u xxolji l-Komunjoni tal-Akkwisti ezistenti bejn il-partijiet occurrendo bl-opera ta' perit nominandi;

7. Tapplika kontra l-konvenut, interament jew in parti, id-disposizzjoni tal-Artikoli 48 sa 53 tal-Kap 16 tal-Ligijiet ta' Malta, tistabilixxi d-data minn meta l-istess konvenut ghandu jkun ikkunsidrat li minnha kien hati tal-firda u ddekada mill-jeddijiet msemija u tiddikjara inoltre illi l-konvenut tilef ukoll kull jedd ghan-nofs tal-akkwisti illi saru l-aktar bil-hidma tal-attrici wara d-data stabbilita minn din l-Onorabbli Qorti bhala d-data meta l-konvenut irrenda ruhu hati tal-firda, liema akkwisti ghandhom jibqghu kollha ghall-attrici, u ghal dan l-iskop, ghandhom jitqiesu l-kontributi b'kull mod taz-zewg partijiet skont l-Artikolu 3 tal-Kodici Civili. Inoltre, din l-Onorabbli Qorti hija mitluba illi tiddikjara illi l-konvenut iddekada mid-dritt illi jitlob manteniment mill-attrici;

8. Minghajr pregudizzju ghat-talbiet precedenti u in linea sussidjarja ghall-istess, tawtorizza lill-attrici sabiex tghix fid-dar matrimonjali, ossia l-fond fl-indirizz X, Triq X, Siggiewi, SGW X, ad esklużjoni tal-konvenut, ukoll bl-applikazzjoni tal-Artiklu 55A tal-Kap 16 tal-Ligijiet ta' Malta;

9. In linea sussidjarja, minghajr pregudizzju ghat-talbiet precedenti, tawtorizza lill-attrici sabiex tixtri s-sehem tal-intimat mid-dar matrimonjali, dejjem hekk hija tkun finanzjarjament indipendenti taghmel l-istess fit-tmiem tas-separazzjoni;

10. In linea sussidjarja, minghajr pregudizzju ghat-talbiet precedenti, u unikament f'kaz illi din l-Onorabbli Qorti ma tilqax l-istess talba, tordna illi immedjatament mil-ghoti tas-sentenza, id-dar matrimonjali, ossia l-fond fl-indirizz X, Triq X, Siggiewi, SGW X, titpogga ghall-bejgh fuq is-suq liberu ghal prezz illi jigi ndikat minn perit arkitett illi jista' jigi nominat mill-partijiet fil-pendenza ta' dawn il-proceduri jew minn din l-Onorabbli Qorti f'kaz ta' nuqqas ta' qbil bejn il-Partijiet, u tiffissa penali per diem illi jkun pagabbli minn parti wahda favur l-ohra f'kaz illi xi parti tohloq xi ostakolu sabiex il-proprjeta' tigi reklamata ghall-bejgh u/jew f'kaz illi xi parti tonqos milli tidher ghall-bejgh f'kaz illi jinsab il-bejgh ghall-prezz indikat, u tordna wkoll illi fin-nuqqas tal-bejgh tal-istess dar matrimonjali, l-attrici tigi awtorizzata illi tghix fl-istess proprjeta' flimkien ma' wliedha minuri, ad esklużjoni tal-konvenut;

11. Taqsam u tiddividi l-beni kollha appartenenti lill-Komunjoni tal-Akkwisti kif ukoll kwalunkwe beni ohra mizmuma in komun bejn il-partijiet, f'zewg ishma illi, in segwitu ghat-talbiet precedenti, ma jkunux necessarjament ugwali, u tassenja dak is-sehem illi jmissha kull parti ai termini tal-istess billi tikkunsidra wkoll id-dati tal-akkwist tad-diversi beni u d-data minn meta l-konvenut ghandu jkun ikkunsidrat hati tat-tortijiet

kommessi minnu b'konsegwenza ta' liema z-zwieg tkisser irrimedjabilment;

12. Tassenja lill-attrici l-beni parafernali taghha u/jew il-valur tal-istess, u tordna lill-konvenut sabiex jirritorna lill-attrici l-beni kollha parafernali taghha, jew il-valur relattiv tal-istess jekk ikun il-kaz;

13. Tiddikjara illi l-fond fl-indirizz X, Triq Mons. X, Siggiewi, SGW X, m'ghandux aktar jitqies bhala d-dar matrimonjali tal-partijiet;

14. Tordna lill-konvenut sabiex, sa mhux aktar tard mid-data tas-sentenza, jivvaka minn kull proprjeta' appartenenti lill-Komunjoni tal-Akkwisti, jew altrimenti mizmuma in komun bejn il-partijiet, sabiex b'hekk, din tkun tista' tigi assenjata jew likwidata liberament;

15. Tinnomina Nutar Pubbliku sabiex jippubblika l-Att relattiv u kuraturi deputati sabiex jirraprezentaw lill-eventwali kontumaci;

16. Tawtorizza lill-attrici sabiex tirriverti ghal kunjom xubitha ossia F.

17. Tawtorizza lill-attrici sabiex tirregistra l-eventwali Sentenza fir-Registru Pubbliku ghall-finijiet u l-effetti kollha tal-Ligi.

Bl-ispejjez kontra l-intimat, inkluz dawk tal-atti tal-medjazzjoni, kontra l-konvenut illi jibqa' minn issa ingunt ghas-subizzjoni"

3. B'risposta ġuramentata tas-6 ta' Jannar, 2016 il-konvenut CB (il-Konvenut) laqa' għall-azzjoni attriċi billi ressaq l-eċċezzjonijiet segwenti:

"1. Fl-ewwel lok, riferibbilment għall-ewwel talba attrici, il-konvenut jaqbel illi għandha tiġi ppronunzjata l-firda personali bejn il-kontendenti iżda dan mhux għar-raġunijiet kif premeffi mill-attriċi, iżda għal dawk premeffi mill-istanti fir-rikors ġuramentat tiegħu tal-1 ta' Diċembru 2015 (rikors ġuramentat bir-riferenza numru 271/2015 AL).

2. Fit-tieni lok, riferibbilment għat-tieni talba attrici, din għandha wkoll tiġi michuda stante li għat-tkissir taż-żwieġ de quo taħti unikament l-attriċi.

3. Fit-tielet lok, riferibbilment għat-tielet talba attrici, din għandha wkoll tiġi michuda f'dik il-parti tagħha li tirrigwarda l-eżerċizzju tad-drittijiet ta' kura u kustodja; dan għaliex ma jikkonkorru l-estremi legali sabiex l-istanti jiġi svestit mill-kura u kustodja ta' ibnu E B. L-istanti jaqbel illi huwa għandu jibqa' jkollu aċċess għal ibnu minorenni E B li, tenut kont tal-eta' tal-istess, għandu jkun wieħed liberu, u dan fl-interess suprem tal-istess minorenni.

4. Fir-raba' lok, l-istanti jaqbel, kif dejjem kien, mar-raba' talba attriċi.

5. Fil-ħames lok, riferibbilment għall-ħames talba attriċi, l-istanti ma joġġezzjonax għall-akkoljiment tal-ewwel parti tal-istess anke peress illi huwa qatt, lanqas fl-aġħar żmien ta' dissesst matrimonjali, ma naqas minn dan l-obbligu tiegħu. Din it-talba għandha pero' tiġi michuda f'dik il-parti tagħha li tikkonċerna detrazzjoni diretta mill-introjtu tal-istanti; dan stante li tali detrazzjoni ma hijiex affattu meħtieġa fiċ-ċirkostanzi partikolari tal-kawżi odjerni.

6. Fis-sitt lok, l-istanti jaqbel mas-sitt talba attriċi.

7. Fis-seba' lok, riferibbilment għas-seba' talba attriċi din għandha wkoll tiġi michuda stante li ma jeżistux l-estremi legali għall-applikazzjoni tad-disposti tal-Artikoli 48 sa 54 tal-Kapitolu 16 tal-Ligijiet ta' Malta jew liema minnhom. Inltre, kif diga rilevat, għat-tekissir taż-żwieġ de quo taħti unikament l-attriċi; kwindi kull talba mressqa f'din is-seba' talba attriċi għandha wkoll tiġi michuda.

8. Fit-tmien lok, riferibbilment għat-tmien talba attriċi, din għandha wkoll tiġi michuda stante illi ma teżisti ebda raġuni valida fil-Liġi 'l għaliex hija għandha tingħata d-dritt li tgħix ġewwa d-dar konjugali ad esklużjoni tal-istanti.

9. Fid-disa' lok, riferibbilment għad-disa' talba attriċi, l-istanti ma għandu ebda oġġezzjoni għall-akkoljiment tal-istess purche' tali talba titqies fit-termeni tat-talbiet kollha mressqa minnu fir-rikors guramentat tiegħu tal-1 ta' Diċembru 2015 (rikors guramentat bir-riferenza numru 271/2015 AL).

10. Fl-għaxar lok, riferibbilment għall-għaxar talba attriċi, l-istanti ma għandu ebda oġġezzjoni għall-akkoljiment tal-ewwel parti tal-istess; dan dejjem fit-termeni tat-talbiet kollha mressqa minnu fir-rikors guramentat tiegħu tal-1 ta' Diċembru 2015 (rikors guramentat bir-riferenza numru 271/2015 AL); riferibbilment pero' għall-aħħar talba kontenuta f'din l-għaxar talba, kif diga rilevat, ma teżisti ebda raġuni valida fil-Liġi 'l għaliex l-attriċi għandha tingħata d-dritt li tgħix ġewwa d-dar konjugali ad esklużjoni tal-istanti.

11. Fil-ħdax-il lok, riferibbilment għall-ħdax-il talba attriċi, l-istanti ma għandu ebda oġġezzjoni għall-akkoljiment tal-ewwel parti tal-istess; dan dejjem fit-termeni tat-talbiet kollha mressqa minnu fir-rikors guramentat tiegħu tal-1 ta' Diċembru 2015 (rikors guramentat bir-riferenza numru 271/2015 AL) li jipprospettaw diviżjoni ekwa u gusta u mhux waħda f'ishma li ma jkunux ugwali; riferibbilment pero' għall-kunsiderazzjonijiet ta' htija, l-istanti jtenni 'lli għat-tekissir taż-żwieġ de quo taħti unikament l-attriċi; kwindi l-aħħar parti ta' din il-ħdax-il talba għandha tiġi rigettata.

12. Fil-tnax-il lok, riferibbilment għat-tnax-il talba attriċi, din għandha wkoll tiġi michuda stante li l-istanti ma għandu fil-pussess tiegħu ebda beni parafernali tal-attriċi.

13. Fil-tleltax-il lok, riferibbilment għat-tleltax-il talba attriċi, l-istanti ma għandu ebda oġġezzjoni għall-akkoljiment tal-istess purche' tali pronunzjament iseħħ mas-sentenza finali ta' din l-Onorabbli Qorti.

14. Fl-erbatax-il lok, riferibbilment għall-erbatax-il talba attriċi, din għandha wkoll tigi michuda stante li ma jeżistux l-estremi legali sabiex din it-talba, dejjem jekk l-istess hija legalment sostenibbli, tiġi akkolta.

15. Fil-ħmistax-il lok, riferibbilment għall-ħmistax-il talba attriċi, din għandha wkoll tigi michuda stante li l-mertu tal-kawżi odjerni ser jiġu deċiżi b'sentenza ta' din l-Onorabbli Qorti.

16. Fis-sittax-il lok, riferibbilment għas-sittax-il talba attriċi, l-istanti ma għandu ebda oġġezzjoni għall-akkoljiment tal-istess.

17. Fis-sbatax-il lok, riferibbilment għas-sbatax-il talba attriċi, l-istanti ma għandu ebda oġġezzjoni għall-akkoljiment tal-istess.

Salv, okkorrendo, eċċezzjonijiet ulterjuri.

Bl-ispejjeż kontra l-attriċi illi hija minn issa ngunta għas-subizzjoni, u b'riserva ta' kull azzjoni spettanti lill-istanti."

4. B'sentenza finali mogħtija fit-30 ta' April, 2024 l-Ewwel Qorti ddeċidiet kif isegwi:

"1. Tilqa' l-ewwel talba tal-attriċi fis-sens illi tiddikjara u tippronunzja s-separazzjoni bejn il-partijiet, iżda dan bi ħtijiet ugwali taż-żewġ partijiet fil-konfront ta' xulxin għar-raġunijiet fuq premissi u rikonoxxuti mill-Liġi.

2. Tiċġad it-tieni talba b'dak illi tiddikjara illi ż-żewġ partijiet huma ħatja b'mod ugwali għat-tkissir taż-żwieġ de quo;

3. Tastjeni milli tieġu konjizzjoni tat-tielet talba stante li iben il-partijiet E Aquilina m'għadux minorenni;

4. Tastjeni milli tieġu konjizzjoni tar-raba' u l-ħames talba stante li iben il-partijiet E Aquilina m'għadux minorenni u għalaq ukoll it-tlieta u għoxrin (23) sena;

5. It-talba għax-xoljiment tal-komunjoni tal-akkwisti bejn il-partijiet ġja ġiet deċiża b'effett tas-Sentenza ta' din il-Qorti mogħtija fil-proċediment fl-ismijiet inversi fit-13 ta' Ottubru 2016;

6. Tiċġad is-seba' talba stante li ż-żewġ partijiet huma ħatja b'mod ugwali għat-tkissir taż-żwieġ de quo u tiddeċiedi dwar dan skont il-provvediment

tlieta (3) ta' din is-Sentenza u ċioé "L-applikazzjoni o meno tal-Artikolu 48 et seq. tal-Kap 16";

7. Tiċġad it-tmien talba għar-raġunijiet hawn fuq premissi u tordna illi l-attriċi tgħix fid-dar sa żmien sena u tordna illi d-dar tinbiegħ bil-modalitajiet hawn fuq premissi;

8. Tilqa' d-disa' talba u tiddeċiedi li l-attriċi tista' takkwista dan il-fond jekk tasal għall-prezz stabbilit mill-Perit Mario Cassar, jew jekk il-konvenut jaċċetta mingħandha kwalunkwe offerta oħra, kif hawn fuq premiss;

9. Tilqa' l-għaxar talba limitatament għall-mod kif ordnat il-Qorti hawn fuq;

10. Tilqa' limitatament il-ħdax-il talba b'dan illi taqsam u tiddividi l-beni appartenenti l-komunjoni tal-akkwisti u tali diviżjoni u assenjazzjoni għandha tkun skont il-provvedimenti tar-raba' (4) parti ta' din is-Sentenza u ċioé "It-Terminazzjoni, Likwidazzjoni, Diviżjoni u Assenjazzjoni ta' dak kollu li jifforma parti mill-Komunjoni tal-Akkwisti u l-Assenjazzjoni tal-Beni Parafernali u/jew Dotali";

11. Dwar it-tnax-il talba tiddeċiedi skont il-provvedimenti tar-raba' (4) parti ta' din is-Sentenza u ċioé "It-Terminazzjoni, Likwidazzjoni, Diviżjoni u Assenjazzjoni ta' dak kollu li jifforma parti mill-Komunjoni tal-Akkwisti u l-Assenjazzjoni tal-Beni Parafernali u/jew Dotali";

12. Tilqa' it-tlettax-il-taba u tiddikjara illi l-fond bl-indirizz X, Triq Mons. X, Siġġiewi, SGWX m'għadux iktar jitqies bħala d-dar matrimonjali tal-partijiet;

13. Tilqa' l-erbatax il-talba limitatament għad-dar matrimonjali stante li l-garage ġie assenjat lill-konvenut kif hawn fuq deċiż;

14. Tilqa' il-ħmistax-il talba u tinnomina lin-Nutar Dr. Sean Critien sabiex jippublika l-Att relattiv u lil Dr. Martha Mifsud bħala kuratur għall-eventwali kontumaċi, bi spejjeż tal-istess kontumaċi kontra ż-żewġ partijiet;

15. Tilqa' is-sittax-il talba u tawtorizza lill-attriċi tirriverti għal kunjom xubitha u ċioé F;

16. Tilqa' is-sbatax-il talba tal-attriċi b'dana illi tawtorizzaha tirreġistra din is-sentenza fir-Registru Pubbliku;

Bl-ispejjeż, jiġu sopportati mill-partijiet b'mod ugwali bejniethom.

L-ispejjeż u d-drittijiet Notarili relatati mat-trasferiment tad-dar ġja matrimonjali, ikunu sapportati miż-żewġ partijiet f'ishma ugwali.

L-ispejjeż tan-Nutar Dr. Sean Critien u tal-kuratur Dr. Martha Mifsud għall-eventwali kontumaċi nominati iktar 'il fuq f'din is-sentenza, kontra ż-żewġ partijiet."

5. Ir-raġunijiet rilevanti għal dan l-appell li wasslu lill-Ewwel Qorti tasal għad-deċiżjoni tagħha huma kif ġej:

"Żewġ postijiet mixtrija mill-konvenut li nxtraw wara li ġiet xolta l-komunjoni u għalhekk ma jiffurmawx parti mil-komunjoni tal-akkwisti: Appartamento u garage fil-Qajjenza, limiti ta' Birżebbuġa li l-konvenut ottjena permezz ta' Kuntratt tad-29 ta' Ottubru 2020 u Appartamento u garage fil-bajja ta' San Tumas limiti ta' Marsascalea li l-konvenut ottjena permezz ta' Kuntratt tat-30 ta' Novembru 2017

Dawn iż-żewġ proprjetajiet mixtrija mill-konvenut li flimkien nxtraw għal-prezz globali ta' tliet elef u tnejn u sebgħin [recte: tliet mija u tnejn u sebgħin elf] Ewro (€372,000) wara li ġiet xolta l-komunjoni tal-akkwisti għandhom jibqgħu assenjati lilu b'dak illi għalkemm huwa ammetta li uża xi flus tal-komunjoni (ammonti mhux pruvati u hemm ukoll it-trapass taż-żmien ta' sena u tliet snin wara li ġiet terminata l-komunjoni li fihom il-konvenut kellu ċ-ċans iġemma wkoll mill-introjtugħu) li kien ġemma biex xtara dawn il-proprjetajiet, il-Qorti minn naħa l-oħra mhix ser tordna lill-attriċi tgħaddi nofs is-sommom li hi wkoll ammettiet li ħadet mill-komunjoni eżatt qabel ġew intavolati dawn il-proċeduri li jekk wieħed jiehū l-valuri sostanzjali jammontaw għal madwar €57,700 u GBP23,800 u madwar €148,000 f'investimenti flimkien ma' ammonti sostanzjali oħra li jidher li ttiehdu mill-attriċi meta wieħed jara l-kontijiet li hi kellha mal-bank Me Direct.

Ċekkijiet mhux imsarrfa

Jirriżulta li ċ-ċekkijiet ppreżentati mill-attriċi indirizzati lill-konvenut jew ma ġewx imsarrfa sakemm ġiet xolta l-komunjoni jew jekk ġew imsarrfa l-konvenut ħeba fejn jinsabu tant li l-unika spjega fejn jinsabu dawn il-valuri tirriżulta biss minn kumment fin-nota ta' sottomissjonijiet tal-konvenut fejn jgħid li ġew depożitati f'Jannar 2016 u ma jindikax bl-ebda mod fejn ġew depożitati. Dawn iċ-ċekkijiet jammontaw għal €39,501.56 u għalhekk il-konvenut irid jgħaddi lill-attriċi s-somma ta' €19,750.78 bħala nofs l-ammont ta' dawn iċ-ċekkijiet.

[...]

Kontijiet bankarji u investimenti f'isem il-partijiet:

Il-kontijiet bankarji f'isem il-partijiet wehdedhom u f'isem il-partijiet flimkien li sad-data tat-terminazzjoni tal-komunjoni kienu għadhom attivi għandhom kollha jiġu diviżi b'mod ugwali bejn il-partijiet b'dak illi l-valur tagħhom ikun dak indikat hawn fuq bħala l-valur fid-data meta ġiet xolta l-komunjoni. B'hekk dwar l-allegazzjonijiet tal-attriċi illi l-konvenut trasferixxa ammonti kbar fuq ismu minn kontijiet kongunti dawn jiġu indirizzati għaliex il-kontijiet anke f'isem il-partijiet personalment, li xorta jagħmlu parti mill-komunjoni, ser jiġu maqsuma bejn it-tnejn.

Għalhekk il-valuri tal-kontijiet joint fid-data tat-terminazzjoni tal-komunjoni kienu jammontaw għal €19,777.24 u għalhekk il-partijiet iridu jaqsmu dan l-ammont bejniethom ugwalmment. Il-kontijiet f'isem l-attriċi wehdedha kienu jammontaw għal €22,444.20 u GBP19,493.63 u għalhekk hija trid tagħti nofs dawn il-valuri lill-konvenut. Il-kontijiet f'isem il-konvenut waħdu kienu jammontaw għal €110,490.17 u għalhekk huwa jrid jagħti nofs dan il-valur lill-attriċi.

Il-VISA Gold mal-bank BOV f'isem il-konvenut għandha tiġi assenjata lilu b'kull dejn li hemm fuqha.

Il-valur tal-investimenti kollha mniżżla hawn fuq li jiffurmaw parti mill-komunjoni, sew f'isem il-partijiet konguntivament u sew fuq il-partijiet separatament għandhom jinqasmu bejn il-partijiet bil-valur jittieħed dak tad-data li fih ġiet terminata l-komunjoni tal-akkwisti u cioè 13 ta' Ottubru 2016. F'każ li xi investimenti minn dawn sadanittant inbiegħu, il-Qorti tordna illi ssir ekwiparazzjoni bil-flus tal-valur tal-investimenti fid-data tat-terminazzjoni tal-komunjoni."

6. Il-konvenut (minn issa 'l quddiem ukoll l-Appellant) appella b'rikors intavolat fid-29 ta' Mejju, 2024 li permezz tiegħu, għar-raġunijiet hemm minnu miġjuba, talab lil din il-Qorti *"jogħgobha tirriforma is-sentenza tal-Qorti Ċivili (Sezzjoni tal-Familja) tat-30 t'April 2024 fl-ismijiet premissi fit-termini tal-aggravju hawn sollevati, b'mod speċjali l-parti tas-Sentenza it-Terminazzjoni, Likwidazzjoni, Diviżjoni u Assenjazzjoni ta' dak kollu li*

jifforma parti mill-Komunjoni tal-Akkwisti u l-Assenjazzjoni tal-Beni Parafernali u/jew Dotali” u dan in linea ma’ dak sollevat permezz tal-aggravji f’dan l-umli appell, b’mod speċjali għal partijiet numri: 31, 23, 26 u 31 f’dan l-appell.”

7. L-attriċi (minn issa ‘l quddiem ukoll l-Appellata) ressqet ir-risposta tagħha fit-8 ta’ Awwissu, 2024, fejn għar-raġunijiet hemm mogħtija talbet li l-appell interpost mill-konvenut jiġi miċħud.

8. Konnessa ma’ din il-kawża hemm il-kawża bin-numru 271/2015 AL fl-ismijiet inversi, deċiża kontestwalment mas-sentenza hawn appellata u li minnha wkoll sar appell minn CB (attur f’dawk il-proċeduri).

9. Il-Qorti, wara li rat l-atti kollha tqis li m’hemmx il-ħtieġa li tqiegħed dan l-appell għas-smiġħ u b’hekk sejra tgħaddi minnufih għas-sentenza bis-saħħa ta’ l-**Artikolu 152 (5) tal-Kapitolu 12**.

L-Appell

L-Ewwel Aggravju – nuqqas t’apprezzament tal-gravità tal-azzjonijiet tal-appellata vis-a-vis il-komunjoni tal-akkwisti.

10. Permezz tal-ewwel aggravju tiegħu, CB jattakka s-sentenza appellata għaliex jgħid li l-Ewwel Qorti ma apprezzatx il-gravità tal-azzjonijiet tal-appellata *vis-a-vis* il-komunjoni tal-akkwisti. Jirreferi għal dak li rriżulta mill-atti illi AB spiċċat l-eżerċizzju tagħha ta' żborżar tal-komunjoni tal-akkwisti u ftit ġimgħat wara nidiet il-proċeduri ta' medjazzjoni tal-familja. Jgħid illi għalkemm l-Ewwel Qorti ddeċidiet illi għat-tkissir taż-żwieġ tal-partijiet kienu responsabbli l-partijiet ugwalment, l-Ewwel Qorti ma rriflettix tali deċiżjoni fil-qsim tal-flejjes u investimenti tal-komunjoni tal-akkwisti li AB ħadet mill-komunjoni qabel ma pproċediet bil-proċeduri ta' separazzjoni personali.

11. CB jirreferi b'mod partikolari għal paġni 39 u 48 tas-sentenza appellata u jilmenta li l-Ewwel Qorti ordnat:

“Il-kontijiet bankarji f'isem il-partijiet weħedhom u f'isem il-partijiet flimkien li sad-data tat-terminazzjoni tal-komunjoni kienu għadhom attivi għandhom kollha jiġu diviżi b'mod ugwali bejn il-partijiet b'dak illi l-valur tagħhom ikun dak indikat hawn fuq bħala **l-valur fid-data meta ġiet xolta l-komunjoni**. B'hekk dwar l-allegazzjonijiet tal-attriċi illi l-konvenut trasferixxa ammonti kbar fuq ismu minn kontijiet kongunti dawn jiġu indirizzati għaliex il-kontijiet anke f'isem il-partijiet personalment, li xorta jagħmlu parti mill-komunjoni, ser jiġu maqsuma bejn it-tnejn.”

12. Jilmenta l-appellant illi tali deċiżjoni hija ta' preġudizzju kbir għalih peress li “l-azzjonijiet illegali tal-appellata qabel ix-xoljiment tal-komunjoni ma kienux apprezzati u kkundannati mill-Ewwel Qorti”. Jgħid illi ġie pprovat bl-aktar mod ċar li qabel ma ġew intavolati dawn il-proċeduri, l-appellata żborżat dak li setgħet mill-komunjoni. Jgħid li dan joħroġ ċar

minn paragun bejn l-ammont li kien hemm fil-kontijiet intestati f'isem l-appellata f'Jannar 2015 (xahar qabel il-medjazzjoni), u l-ammonti f'Ottubru 2016 (id-data tas-sentenza parzjali dwar ix-xoljiment tal-komunjoni).

13. Dwar APS Income Fund-Distributor (Euro) f'isem AB, l-appellant jirreferi għal paġni 43 u 48 tas-sentenza appellata u jikritika s-sentenza fejn tordna li dawn jinqasmu bil-valur li kien fih fid-data tat-terminazzjoni tal-akkwisti, *ie.* 13 ta' Ottubru, 2016 meta f'dan l-ivestiment kien għad fadal biss €336.62. Jispjega illi fil-21 ta' Jannar 2015 AB ġibdet minn dan l-investiment, permezz ta' żewġ *redemptions*, fl-ammont ta' €648.69 u €17,035.91 rispettivament u jinsisti għalhekk illi hija s-somma ta' €17,684.60 li għandha tiġi diviża u mhux is-somma ta' €336.62 kif ordnat l-Ewwel Qorti. Isemmi li dan jagħmel sens meta wieħed jikkonsidra li meta sar dan l-investiment lura fit-12 ta' Diċembru, 2012 il-partijiet kienu nvestew is-somma ta' €15,000.

14. L-appellant jikkontendi wkoll li l-appellata pprelevat somom sostanzjali oħra mill-kontijiet bankarji tal-komunjoni f'it xhur qabel bdew il-proċeduri ta' medjazzjoni. F'paragrafu 17 tar-rikors tal-appell l-appellant isemmi s-somma €17,684.60 li l-appellata ġibdet fil-21 ta' Jannar 2015 u f'paragrafu 21 isemmi s-somom ta' €57,700 u GBP 23,800 u madwar €148,000 f'investimenti. F'paragrafu 23 imbagħad l-appellant jagħmel

referenza għal somma oħra ta' €148,626.80 li ngibdu mill-attriċi appellata bejn id-19 ta' Jannar, 2015 u l-5 ta' Marzu, 2015 mill-kontijiet tagħha ma' Me Direct. Jgħid illi l-Ewwel Qorti rrikonoxxiet l-ammonti li AB ħadet mill-komunjoni tal-akkwisti qabel bdiet dawn il-proċeduri meta fis-sentenza ddikjarat:

“il-Qorti minn naħa l-oħra mhix ser tordna lill-attriċi tgħaddi nofs is-sommom li hi wkoll ammettiet li ħadet mill-komunjoni eżatt qabel ġew intavolati dawn il-proċeduri li jekk wieħed jiehū l-valuri sostanzjali jammontaw għal madwar €57,700 u GBP23,800 u madwar €148,000 f'investimenti flimkien ma' ammonti sostanzjali oħra li jidher li ttiehdu mill-attriċi meta wieħed jara l-kontijiet li hi kellha mal-bank Me Direct.”¹

15. Il-proċeduri għal medjazzjoni ġew inizjati minn AB bis-saħħa ta' ittra indirizzata lir-Reġistratur fid-9 ta' Frar, 2014.²

16. Dwar il-kontijiet tal-Me Direct³ l-appellant jagħmel referenza (i) għall-paġna 1192 tal-proċess sabiex juri li fid-19 ta' Jannar, 2015 AB ġibdet mill-kont numru M650093AB s-somma ta' €14,575; (ii) għall-paġna 1193 sabiex juri li fl-istess ġurnata tad-19 ta' Jannar 2015 AB l-ewwel trasferiet is-somma ta' €5,000 mill-kont numru 3M6500930019 għal kont numru M650093AA sabiex fl-istess jum għamlet *cash withdrawal* tas-somma ta' €19,600.

¹ Paġna 47 tas-sentenza.

² Paġna 12.

³ Paġna 1188

17. Isemmi mbagħad tliet *cash withdrawals* oħra li għamlet AB, u cjoè fis-16 ta' Frar, 2015 is-somma ta' €26,662; fl-4 ta' Marzu, 2015 is-somma ta' €44,000 u fil-5 ta' Marzu, 2015 s-somma ta' €43,789.80.⁴ Jirrileva l-appellant illi dan juri li mill-kont tal-Me Direct intestat f'isem AB, hija ġibdet kważi lejliet li bdew dawn il-proċeduri s-somma globali ta' €148,626.80.

18. L-appellata AB tilqa' għal dan l-aggravju billi tgħid illi "*kwalsaisi flus li użat l-esponenti meta rat li ż-żwieġ kien tkisser irrimedjabilment jew ċertament il-maġġor parti tagħhom inġibdu sabiex hija tikkawtela ruħha u ntuzaw għall-bżonnijiet tal-familja fuq medda ta' snin mentri l-appellant kellu jirriżulta li uża jew ħeba flus tal-Komunjoni biex jakkwista proprjetajiet wara t-terminazzjonijiet tal-Komunjoni kif spjegat aktar 'il quddiem*".

19. Tispjega illi hija baqgħet tiegħu ħsieb liż-żewġ uliedha anke wara li għalqu t-23 sena tant li wieħed minnhom għadu qed isegwi kors fl-arkitettura f'livell ta' maġisteru ġewwa l-Olanda u li għaliex għalaq 23 sena l-piż kollu waqa' fuqha. Tgħid li matul il-kawża quddiem il-prim' istanza li damet *circa* 9 snin hija kienet tonfoq bejn €10,000 u €15,000 fis-sena għall-ħtiġijiet tal-familja, b'total ta' *circa* €135,000.

⁴ Ara *a tergo* ta' paġna 1195

20. Tirrileva kif l-appellant, f'temp ta' sena wara li ġiet itterminata l-komunjoni tal-akkwisti, xtara fond immobbiljari ġewwa Marsascala bil-garaxx u tliet snin wara fond immobbiljari ieħorr bil-garaxx ġewwa Birżebbuga; b'valur totali ta' €372,000.00 mingħajr ma ħa ebda self jew finanzjament ieħor sabiex akkwisthom fuq ismu waħdu. Tgħid illi ma jistax ikun li l-appellant f'temp ta' tlieta - erba' snin ġemma din is-somma kollha bi dħul gross li kellu kien ta' *circa* €50,000.00 fis-sena. Tgħid illi dan juri li sabiex jakkwista personalment żewġ proprjetajiet l-appellant uża flejjes tal-komunjoni u li għalhekk kien ħati ta' arrikkiment indebitu. Tissottometti illi s-sentenza appellata dan kollu ħaditu in konsiderazzjoni.

21. Issemmi wkoll li qabel ma l-Ewwel Qorti tterminat il-komunjoni tal-akkwisti, anke l-appellant ġibed flejjes appartenenti l-komunjoni tal-akkwisti, fosthom diversi *cash withdrawals* minn ATM's li jammontaw għal *circa* €20,000.

22. Tgħid li kien għalhekk li l-Ewwel Qorti ddeċidiet illi hija ma kellhiex tirrifondi dak minnha meħud qabel it-terminazzjoni tal-komunjoni għaliex anke l-appellant kellu għal xiex iwieġeb.

23. Tirreferi mbagħad għall-ammonti ta' €231,154 imsemmi fir-rikors tal-appell bħala l-ammont li hija ġibdet qabel ix-xoljiment tal-komunjoni u tgħid li dan l-ammont huwa skorrett għaliex l-appellant ikkonsidra ċifri

darbtejn. Issemmi b'eżempju *statement* a fol. 1220 ta' Me Direct dwar *account no.* M6500934AB fejn il-kont ingħalaq mill-appellata fid-19 ta' Jannar 2015 u l-ammont ta' €14,575 ġie trasferit għal kont ieħor M650093AA iżda l-appellant jikkonsidrhom bħala li ngibdu mill-appellanti. Tgħid li fil-kalkoli li għamel l-appellant, konvenjentement ma qiesx li ammonti li kienu ġew żbankati reġgħu ġew depożitati.

24. Tagħlaq dwar dan l-aggravju billi tissottometti li l-Ewwel Qorti kkunsidrat illi dak li l-partijiet ġibdu mill-komunjoni "ġew newtralizzati ma' xulxin għar-raġunijiet kollha ndikati fl-istess *Sentenza...*".

Kunsiderazzjonijiet ta' din il-Qorti dwar l-Ewwel Aggravju.

25. Dan l-aggravju huwa msejjes fuq allegat apprezzament ħażin tal-provi mill-Ewwel Qorti. F'appelli ta' din ix-xorta huwa dejjem xieraq li jiġi riaffermat il-prinċipju sufragat mill-ġurisprudenza, li filwaqt li din il-Qorti tgawdi awtonomija sħiħa meta tiġi sabiex tgħarbel il-provi in atti, fl-istess ħin ma tiddesturbax l-apprezzament li tkun għamlet l-Ewwel Qorti sakemm ma jirriżultax li jkun sar apprezzament irragjonevoli jew kontradittorju u li minħabba f'hekk ser issir ingustizzja jekk in-nuqqas fis-sentenza ma jiġix ratifikat.

26. In tema legali ngħad hekk fis-sentenza **Avv. Dr Luigi Sansone nomine v. Strabuno Coffee International Limited** mogħtija minn din il-Qorti fit-12 ta' Jannar, 2023 u ċitata f'sentenza oħra ta' din il-Qorti fl-ismijiet **Jason Desira et vs Antoine Delicata et** mogħtija fid-29 ta' Marzu, 2023:

“Hekk kif imtenni minn din il-Qorti fis-sentenza tagħha fl-ismijiet **Avv. Dr Luigi Sansone nomine v. Strabuno Coffee International Limited** (C-69201), deċiża fit-12 ta' Jannar, 2023: “Jibda billi jiġi osservat li, in kwantu s-soċjetà appellanti tikkontesta l-apprezzament tal-provi mill-Ewwel Qorti, ingħad kemm-il darba li rregola hi li din il-Qorti ma tiddisturbax l-apprezzament tal-fatti magħmul minn Qorti tal-ewwel grad, jekk mhux f'ċirkostanzi eċċezzjonali, jew jintwera li dak l-apprezzament ikun wieħed irragonevoli, jew jinsab kontradett mill-fatti riżultanti mill-proċess. (Ara f'dan is-sens is-sentenza ta' din il-Qorti tas-26 ta' Jannar, 2018, fil-kawża fl-ismijiet **Josephine Agius v. Piju Theuma**). Madankollu, huwa minnu wkoll li “l-Qorti tal-Appell għandha awtonomija sħiħa fl-apprezzament tal-fatti u għandha kull setgħa tinterpreta l-fatti mod ieħor minn kif tkun fehmithom qorti tal-ewwel grad. Huwa minnu illi fejn tidhol kredibilità ta' xhieda li l-ewwel qorti tkun semgħet *viva voce* qorti ta' reviżjoni ma hijiex sejra faċilment tiddisturba l-apprezzament li tkun għamlet l-ewwel qorti, u lanqas ma taqleb il-konklużjoni tal-ewwel qorti meta din tkun għażlet bejn żewġ possibilitajiet ta' interpretazzjoni ta' fatt li t-tnejn ikunu plawsibbli. Madankollu, il-Qorti tal-Appell għandha s-setgħa tikkorreġi kull apprezzament ta' fatt li jidhrilha li jkun żbaljat irrispettivament mill-gravità tal-iżball. Iżżid tgħid, anzi, li, aktar u aktar f'sistema bħal tagħna fejn jeżisti grad wieħed biss ta' appell, il-Qorti tal-Appell tkun qiegħda tonqos mid-dmir tagħha jekk tabdika mir-responsabilità tagħha li tagħmel apprezzament awtonomu tal-fatti”. (Ara f'dan is-sens is-sentenza ta' din il-Qorti tal-14 ta' Diċembru, 2018, fil-kawża fl-ismijiet **Dott. Antoinette Cutajar v. L-Onor. Dr. Joseph Muscat – Prim Ministru et**).”⁵

27. Dwar il-mertu ta' dan l-ewwel aggravju din il-Qorti tgħid mill-ewwel li ma hux fondat għaliex huwa msejjes fuq konsiderazzjoni tal-Ewwel Qorti meħudha ‘l barra mill-kuntest sħiħ li fih saret. L-appellant jikritika

⁵ Ara wkoll **T & L Holdings Limited v. Francis Busuttil & Sons Limited et** deċiża mill-Qorti tal-Appell (Sede Superjuri) fil-15 ta' Novembru, 2023.

lill-Ewwel Qorti li ma ordnatx lill-appellata tirrifondi l-ammonti li hija ġibdet mill-kontijiet bankarji tal-komunjoni qabel ġiet xolta. Jgħid illi b'dak li ddeċidiet l-Ewwel Qorti huwa ġie ppreġudikat u l-appellata ġiet ippremjati. L-appellant però jonqos milli jieħu in konsiderazzjoni r-raġunament tal-Ewwel Qorti sabiex iddeċidiet bil-mod kif iddeċidiet li ma għoġobx lill-appellant. Dan l-aggravju jfalli qabel jibda għaliex jinjora għal kollox l-eżerċizzju li għamlet l-Ewwel Qorti sabiex issir ġustizzja maż-żewġ partijiet li kkompetew bejniethom minn minnhom ser jikkapparra jew jaħbi fondi u assi tal-komunjoni.

28. L-Ewwel Qorti ma sabitx biss li l-appellata kienet ġibdet flejjes sostanzjali mill-komunjoni qabel infetħu dawn il-proċeduri, imma sabet ukoll li l-appellant akkwista, fil-mori tal-kawża wara x-xoljiment tal-komunjoni żewġ immobbli, wieħed wara biss sena u l-ieħor wara biss erba' snin, bi prezz kompleksiv ta' kważi €400,000, mingħajr l-ebda finanzjament minn terzi. Fiż-żmien in kwistjoni l-appellant kellu dħul ta' *circa* €50,000 fis-sena. Dan ifisser illi wara x-xoljiment tal-komunjoni, sabiex f'erba' snin iġemma €200,000 ried ma jħallasx taxxa u kontribuzzjonijiet tas-sigurtà soċjali, u ma jonfoq xejn għall-bżonnijiet tal-ħajja. B'reġim ta' sawm u astinenza assoluta bilkemm kien jirnexxielu jixtri wieħed mill-fondi immobbiljari f'temp daqshekk qasir, aħseb u ara tnejn.

29. Fis-sentenza appellata l-Ewwel Qorti ħadet nota li l-appellant kien xtara żewġ proprjetajiet wara li ġiet xolta l-komunjoni tal-akkwista u ma kkundannatux jgħaddi l-ebda waħda minnhom lill-appellata, għalkemm irrikonoxxiet li l-appellant kien ammetta li sabiex akkwisthom kien uża flus li parti minnhom kienu appartenenti l-komunjoni tal-akkwisti.

30. Ir-raġunament tal-Ewwel Qorti kien kif isegwi:

“Dawn iż-żewġ proprjetajiet mixtrija mill-konvenut li flimkien nxtraw għall-prezz globali ta’ tliet elef u tnejn u sebgħin Ewro (€372,000) wara li ġiet xolta l-komunjoni tal-akkwisti għandhom jibqgħu assenjati lilu b’dak illi għalkemm huwa ammetta li uża xi flus tal-komunjoni (ammonti mhux pruvati u hemm ukoll it-trapass taż-żmien ta’ sena u tliet snin wara li ġiet terminata l-komunjoni li fihom il-konvenut kellu ċ-ċans iġemma wkoll millintrojtu tiegħu) li kien iġemma biex xtara dawn il-proprjetajiet⁶, il-Qorti minn naħa l-oħra mhix ser tordna lill-attriċi tgħaddi nofs is-sommom li hi wkoll ammettiet li ħadet mill-komunjoni eżatt qabel ġew intavolati dawn ilproċeduri li jekk wieħed jieħu l-valuri sostanzjali jammontaw għal madwar €57,700 u GBP23,800 u madwar €148,000 f’investimenti flimkien ma’ ammonti sostanzjali oħra li jidher li ttieħdu mill-attriċi meta wieħed jara lkontijiet li hi kellha mal-bank Me Direct.”

31. Din il-Qorti ma ssib xejn x’tiċċensura f’dan ir-raġunament. Donnu lanqas l-appellant ma sab x’jilmenta għaliex fl-appell tiegħu injora kompletament ir-raġunament tal-Ewwel Qorti u minflok qies li donnu l-Ewwel Qorti tat maħfra jew premju lill-appellata tal-flejjes li hija ġibded qabel istitwiet il-kawża.

32. Huwa minnu li ma ġiex stabbilit kemm mis-somma globali ta’ kważi €400,000 kienu tal-komunjoni, però fil-fehma ta’ din il-Qorti, kien l-oneru

⁶ Kontroeżami tal-attur a.fol. 1250.

tal-appellant, u mhux tal-appellata, li jipprova li dawk kienu flus parafernali tiegħu u mhux tal-komunjoni. Din il-Qorti tmur *oltre* mill-kunsiderazzjonijiet tal-Ewwel Qorti u tqis illi l-appellant abbuża mis-sentenza parzjali tal-Ewwel Qorti tat-13 ta' Ottubru, 2016 li fuq talba tiegħu, opposta mill-appellata ordnat "il-waqfien tal-komunjoni tal-akkwisti eżistenti bejn il-partijiet konjuġi B *ai termini* tal-Artikolu 55 tal-Kapitolu 16 tal-Liġijiet ta' Malta, u dana b'effett mill-jum illi din is-sentenza tgħaddi in ġudikat." Il-fakultà li waqt li għadha pendent i kawża tas-separazzjoni personali l-Qorti b'sentenza parzjali xxolji definittivament il-komunjoni tal-akkwisti, ma hiex sabiex tiġi abbużata kif manifestament għamel l-appellant billi uża flejjes tal-komunjoni ħalli jixtri proprjetà fuq ismu waħdu. Jekk hemm x'tikritika fis-sentenza appellata huwa li ma kinitx aktar severa mal-appellant minħabba dan l-abbuż manifest da parti tiegħu ta' miżaproprjazzjoni ta' flejjes li ma jappartjenux lilu waħdu b'abbuż tas-sentenza *in parte* li ordnat ix-xoljiment *pendente lite* tal-komunjoni.

33. Dwar l-ammissjoni da parti tal-appellant li uża fondi tal-komunjoni sabiex jiffinanzjaw l-akkwist da parti tiegħu waħdu ta' immobbli; din il-Qorti taqbel mal-Ewwel Qorti illi tali ammissjoni kellha l-piż meħtieġ. Mhux għaliex in-nuqqas ta' ammissjoni kien ser iwassal għal riżultat divers minħabba dak kollu li rriżulta; imma l-ammissjoni ta' fatt xi ftit jew wisq dejjem isaħħaħ il-konvinciment tal-qorti. In tema legali rilevanti l-massima legali *confessus pro iudicato est, qui quodammodo sua*

sententiae damnatur – li tfisser illi min mill-partijiet fi proċess ġudizzjarju jammetti, jkun qed jiddetta s-sentenza tiegħu stess billi jikkundanna lilu nnifsu. Skont **Artikolu 693 tal-Kapitolu 12**, “*Kull ammissjoni ta’ fatt, sew bil-miktub kemm bil-fomm, magħmula fil-qorti kemm barra mill-qorti, tista’ tittieħed bħala prova kontra l-parti li tagħmilha.*” Fid-dawl ta’ dan, inżamm illi “*Skond il-liġi tal-proċedura, l-ammissjoni, bħala konfessjoni ġudizzjarja, hija “r-regina probationum” u f’ċertu ċirkostanzi twassal ukoll għal għeluq tal-proċess.* (Ara **Carmelo Bonnici noe v. Ronald Farrugia et** - Qorti tal-Appell - 26 ta’ Ottubru, 1970; **Kimberley Joy Agius v. Direttur tas-Sigurtà Soċjali** - Qorti tal-Appell - 6 ta’ Ottubru, 2010; **Jeffrey Saliba v. Richard Attard** - Qorti tal-Appell - 12 ta’ Lulju, 2023; **Christopher Caruana v. P & J Co Ltd** - Qorti tal-Appell - 6 ta’ Frar, 2024).

34. Magħmula dawn il-konsiderazzjonijiet, din il-Qorti taqbel mar-raġunament tal-Ewwel Qorti illi l-appellant iżomm l-immobbli li nxtara *in parte* minn fondi tal-komunjoni filwaqt li l-appellata żżomm il-flus tal-komunjoni li żbankat qabel ġew intavolati dawn il-proċeduri.

35. **Issib għalhekk l-ewwel aggravju infondat u qed tiċhdu.**

It-Tieni Aggravju – Konsiderazzjonijiet żbaljati

36. Permezz tal-ewwel parti tat-tieni aggravju l-appellant jgħid illi l-ordni tal-Ewwel Qorti dwar iċ-ċekkijiet mhux imsarrfa qatt ma kellha tiġi imposta. Jgħid illi l-Ewwel Qorti imponiet qsim ulterjuri tal-imsemmija ċekkijiet hekk kif tali ċekkijiet kienu msarrfa fil-kont tal-BOV f'isem CB bin-numru 40020256098 bejn is-6 ta' April, 2016 u l-5 ta' Mejju, 2016. Jgħid li permezz tad-*decide* jfisser li permezz tal-ordni tal-Ewwel Qorti f'dak li jirrigwarda iċ-ċekkijiet f'paġna 47 tas-sentenza, l-appellata effettivament tkun qiegħda tircievi l-ammont sħiħ ta' iċ-ċekkijiet mill-kont tal-appellant, kif ukoll in-nofs l-ieħor permezz tal-ordni tagħha: "għalhekk il-konvenut irid jgħaddi lill-attriċi s-somma ta' €19,750.78 bħala nofs l-ammont ta' dawn iċ-ċekkijiet". Jitlob lil din il-Qorti tħassar dak ordnat f'paġna 47 tas-sentenza taħt il-kappa "Ċekkijiet mhux imsarrfa", fejn jingħad: "u għalhekk il-konvenut irid jgħaddi lill-attriċi s-somma ta' €19,750.78 bħala nofs l-ammont ta' dawn iċ-ċekkijiet" u dan peress li skont l-appellant "l-imsemmija ċekkijiet kienu ddepożitati fil-kont kongunt numru 117-971-1101-3 u għalhekk l-appellata diġa kienet ordnata tingħata nofshom".

37. L-appellata tilqa' għal dan l-aggravju billi tirreferi għall-affidavit tagħha fejn spjegat⁷ li bejn Ottubru 2015 u Jannar/Frar 2016 l-appellant ma sarrafx numru sostanzjali ta' ċekkijiet li komplessivament kienu jaqbżu s-somma ta' €40,000, li kopja tagħhom annettiet mal-affidavit tagħha. Tgħid li f'dan ir-rigward l-appell għandu ċertu kontradizzjonijiet u dan

⁷ Paġna 77 tal-proċess para 104

peress li l-appellant l-ewwel jgħid li tali ċekkijiet kienu msarrfa fil-kont tal-BOV f'ismu; imbagħad jgħid li l-imsemmija ċekkijiet ġew depożitati fil-kont kongunt. Tispjega illi fil-kontroezami tiegħu l-appellant baqa' ma pprovda l-ebda indikazzjoni ċara dwar x'ġara minn dawn iċ-ċekkijiet.

38. Issemmi kif l-appellant naqas milli jsemmi illi kwalunkwe taxxa u VAT dovuta fuq l-introjt tiegħu kienu jiġu mħallsa mill-*joint account* tal-partijiet. Għalhekk tinsisti illi l-ebda tnaqqis ma kellu jsir minhabba l-ħlasijiet ta' taxxa tad-dħul u l-VAT.

39. Tissottometti ulterjorment illi l-ammont li l-appellant jgħid li ħallas bħala taxxa tad-dħul huwa indikazzjoni li kellu dħul aktar milli kien qed jgħid li kellu proprju għaliex ir-rata ta' 35% taxxa tad-dħul hija taxxa li titħallas meta d-dħul ikun jaqbeż is-somma ta' €60,000 fis-sena.

Konsiderazzjonijiet ta' din il-Qorti.

40. Dwar dawn iċ-ċekkijiet l-Ewwel Qorti rraġunat hekk:

“Ċekkijiet mhux imsarrfa,

Jirriżulta li iċ-ċekkijiet ppreżentati mill-attriċi indirizzati lill-konvenut jew ma ġewx imsarrfa sakemm ġiet xolta l-komunjoni jew jekk ġew imsarrfa l-konvenut ħeba fejn jinsabu tant li l-unika spjega fejn jinsabu dawn il-valuri tirriżulta biss minn kumment fin-nota ta' sottomissjonijiet tal-konvenut fejn jgħid li ġew depożitati f'Jannar 2016 u ma jindikax bl-ebda mod fejn ġew depożitati. Dawn iċ-ċekkijiet jammontaw għal €39,501.56

u għalhekk il-konvenut irid jgħaddi lill-attriċi s-somma ta' €19,750.78 bħala nofs l-ammont ta' dawn iċ-ċekkijiet."

41. L-Ewwel Qorti kkonkludiet li l-appellant kien ekonomiku mal-verità meta xehed dwar dawn iċ-ċekkijiet. Ċekkijiet li meta xehed kif ukoll meta ġie kontroezaminat kien fid-dover li jagħti spjegazzjoni onesta u veritiera dwarhom. L-Ewwel Qorti sabet li l-appellant naqas serjament meta ma tax spjegazzjoni dwar fejn marru dawn il-flus.

42. Fl-appell tiegħu l-appellant ma kienx kapaċi jindika fejn qiegħda din il-prova in atti. Jgħid biss permezz ta' sempliċi *footnote* f'paġna 7 tar-rikors tal-appell illi "Id-depożiti taċ-ċekkijiet imsemmija jinsabu esebiti fil-proċess tal-kawża, bħala parti mill-provi miġjuba mix-xhud tal-BOV, iżda l-esponent ma jsib l-ebda diffikulta' jerga jesebihom sabiex dawn ikunu faċilment aċċessibbli jekk din il-Qorti tippreferi" (sic). Din il-Qorti tgħid mill-ewwel illi dan mhux mod kif jitressaq aggravju f'appell. Jekk verament hemm il-prova in atti ta' dak li qed jallega kull ma kellu jagħmel l-appellant huwa li jindika l-paġna jew paġni tal-process voluminuż fejn suppost tinsab din il-prova. Meta tikkunsida li l-proċess ta' din il-kawża simen għal sitt volumi, (apparti żewġ volumi oħra tal-kawża fl-ismijiet inversi) bl-aħħar paġna ġġib in-numru elf, tliet mija u disgħa u tmenin (1,389), dan l-aggravju ma jistax jittiehed bis-serjetà. Ladarba qed jattakka s-sentenza appellata għaliex qed isostni li l-konkluzjoni tal-Ewwel Qorti dwar dawn iċ-ċekkijiet ma taqbilx mal-provi in atti, kien l-oneru tal-

appellant li jindika fejn fl-atti tinsab tali prova insostenn tal-aggravju tiegħu. Għal dan in-nuqqas jaħti biss l-appellant.

Issib għalhekk l-ewwel parti tat-tieni aggravju infondata u tiċhadha.

43. Permezz tat-tieni parti tat-tieni aggravju l-appellant jgħid illi filwaqt li jaqbel mas-sentenza appellata fejn ordnat li ż-żewġ proprjetajiet li xtara wara x-xoljiment tal-komunjoni jiġu assenjati lilu; jikritikaha fejn ordnat li l-appellata ma tagħtihx nofs l-ammonti li hija ġibdet mill-komunjoni qabel inbdew dawn il-proċeduri li skont l-appellant jammontaw għal €399,314.30.

44. L-appellant jgħid illi l-Ewwel Qorti “kkastigatu” għaliex huwa xtara ż-żewġ fondi immobbiljari wara li ġiet xolta l-komunjoni tal-akkwisti meta skontu “l-azzjoni tal-appellant kienet perfettament legali”. Ma jaqbilx mal-Ewwel Qorti li “poġġietu fl-istess keffa mal-appellata fil-konsiderazzjonijiet tagħha f’paġna 47 tas-sentenza appellata”. Jibqa’ ma jaċċettax li huwa xtara dawn iż-żewġ fondi billi *in parte* uża fondi tal-komunjoni. Jgħid illi “anke jekk jagħti l-każ⁸ li lura fis-sena 2017 huwa uża xi flus minn tal-komunjoni, huwa xorta jrid irodd lura nofs dak l-ammont lill-appellata”. Skont l-appellant dan ser iseħħ peress li l-Ewwel Qorti ordnat li l-assi

⁸ Sottolinear ta’ din il-Qorti

jinqasmu bejn il-partijiet ugwalment bil-valur jittieħed dak tad-data li fih ġiet terminata l-komunjoni tal-akkwisti.

Konsiderazzjonijiet ta' din il-Qorti.

45. Din il-Qorti tgħid mill-ewwel illi dan l-aggravju huwa infondat għall-aħħar. Kif rajna qabel, l-Ewwel Qorti kkonkludiet illi l-appellant ħeba ammonti sostanzjali ta' flejjes li kienu jappartjenu l-komunjoni. Huwa minnu li l-ammont ta' kemm ħeba ma ġiex stabbilit; però din il-Qorti taqbel mal-Ewwel Qorti illi għalkemm f'dawk l-erba' snin wara x-xoljiment tal-komunjoni l-appellant seta' ġemma mid-dħul tiegħu, ċertament li ma setax ġemma daqskemm nafaq sabiex xtara żewġ immobbli għall-prezz ta' madwar €400,000.00 mingħajr l-ebda finanzjament minn terzi. Din il-Qorti taqbel mal-Ewwel Qorti illi l-appellant ħeba ammonti sostanzjali li kienu jappartjenu l-komunjoni tal-akkwisti u li l-uniku mezz sabiex tagħmel ġustizzja mal-partijiet kien li tiddeċiedi bil-mod kif iddeċidiet sew dwar l-immobbli mixtri wara x-xoljiment tal-komunjoni kif ukoll dwar l-ammonti li żbankat l-appellata qabel fetħet il-kawża. F'ċertu sens tapplika għal din il-kawża l-massima legali *nemo auditor in iure turpitudinem suam allegans*.

46. Issib għalhekk it-tieni parti tat-tieni aggravju infondat.

47. **Għaldaqstant tiċġad ukoll it-tieni parti tat-tieni aggravju.**

Deċiżjoni.

Għal dawn ir-raġunijiet din il-Qorti tiċġad l-appell tal-konvenut CB tad-29 ta' Mejju 2024, filwaqt li tikkonferma s-sentenza appellata.

Bl-ispejjeż kontra l-konvenut appellant CB.

Mark Chetcuti
Prim Imħallef

Robert G. Mangion
Imħallef

Grazio Mercieca
Imħallef

Deputat Reġistratur
SS